

»Mladi za napredek Maribora 2020«

37. srečanje

MOJ POGLED NA OBLAČILA V PRIHODNOSTI

Raziskovalno področje: TEKSTILSTVO

INOVACIJSKI PREDLOG

Avtor: TINKA KRIŽMAN

Mentor: ALENKA LUKIČ, KSENIJA PLAZL
Šola: SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR
Število točk: 152/ 170

Maribor, 2020

Kazalo

Kazalo	2
Povzetek.....	3
Zahvala	4
1 Teoretični del	5
1.1 Uvod	5
1.2 Zgodovina oblačil	5
1.3 Moda sedanjosti.....	6
1.4 Moda prihodnosti	7
1.5 Moda v filmih	8
Slika 4: Peti element [4]	9
1.6 Moda na temo vesolja.....	10
1.7 Astronavtska oprema	11
1.8 Raziskava tržišča.....	12
2 Praktični del.....	13
2.1 Izhodišče za idejo	13
2.2 Skice	14
2.3 Opis modela	15
2.5 Barvna analiza	16
2.6 Izbrani model.....	17
2.6.2 Postopek izdelave modela	19
3 Družbena odgovornost.....	27
4.Zaključek	28
5 Viri in literatura	29
6 Viri slik.....	29

Povzetek

Nalogo Moj pogled na oblačila v prihodnosti sem si izbrala, saj sem želela predstaviti svoje videnje futurističnih oblačil in njihov videz. Z različnimi viri sem si pomagala razviti idejo o nalogi oz. izdelku, ki bi prikazal kako vidim prihodnost oblačil. S filmi, z modnimi revijami, glasbo, s knjigami in različnimi že izvedenimi kreacijami sem si zastavila cilj, da bi naredila dve oblačili, ki bi prikazali idejo o videzu oblačil v prihodnosti. Želela sem, da bi bila oblačila videti kot vsakodnevna oblačila v prihodnosti ter ne preveč fantazijsko. Velikokrat vidimo oblačila prihodnosti kot filmska oziroma zelo fantazijsko in neresnično, ne moremo si predstavljati nositi takšnih oblačil, zato sem si zastavila cilj, da bodo moja oblačila modna in primerna za svet prihodnosti. Želela sem si, da bi moje futuristično oblačilo izgledalo nekaj posebnega, novega in inovativnega, vendar lahko za izdelati.

Zahvala

Iskrena hvala mentorici, ki je spremljala raziskovanje in me spodbujala ter nalogo lektorirala. Hvala tudi profesorici, ki mi je pomagala pri izdelavi krojev in za napotke pri sestavljanju in šivanju izdelkov. Hvala tudi pokojni babici za inspiracijo in neprestano spodbudo in mentorstvo.

1 Teoretični del

1.1 Uvod

Nalogo Moj pogled na oblačila v prihodnosti sem si zamislila na podlagi letošnje teme Svetovi, ki je bila oznanjena na lanskem Festivalu oblikovanja Maribor. Idejo sem dobila na dan, ko so temo predstavili. Imela sem že nekaj idej, katero vrsto oblačila bi naredila, ali bi to bila bluza, krilo, hlače, obleka, kombinezon.

Vse te ideje so živele v mojih mislih, na kar sem se odločila, da bom izdelala obleko. Veliko je bilo potrebnega razmišljanja, npr. kako bi izdelek naredila, iz kakšne tkanine naj bo, kakšne barve, ali kombinacije različnih barv,...

Po dolgem razmišljanju in iskanju sem začela z izdelovanjem. Vedela sem, da želim vsem pokazati svojo vizijo futurističnih oblačil. Moj cilj je bil pokazati, kako bodo oblačila videti v prihodnosti in dati ljudem misliti o spremembah. Na svoji poti sem prišla do različnih vprašanj: Ali bo videz oblačil ljudem všeč? Ali bodo barve sprejemljive? Kdo bi jih nosil in kako dolgo bi bile popularne ter kako hitro bi prišle iz mode?

1.2 Zgodovina oblačil

Skozi čas so se oblačila in moda neprestano spreminjala. Prve najdbe slikarjev jamskih ljudi so nam pokazale, da so ljudje že od začetka imeli oblačila. Na začetku so jih imeli, da so se obvarovali pred kruto naravo. Čez nekaj stoletij pa se je moda počasi začela razvijati v bolj udobna in uporabna oblačila. Materiali so se spreminjali od živalske kože do bombaža, lanu, svile in sintetičnih materialov. Oblačila so postala simbol kast in družbenih pozicij, nato pa vedno bolj modna in estetska. S pojavom modnih oblikovalcev in industrijske revolucije je moda doživela pospešek v proizvodnji. V 20. stoletju se najbolj vidi spreminjanje mode skozi leta. Od bolj konservativne garderobe do popolnoma preproste in lahkotne.

Slika 1: Stenska slika Nefertari [1]

1.3 Moda sedanjosti

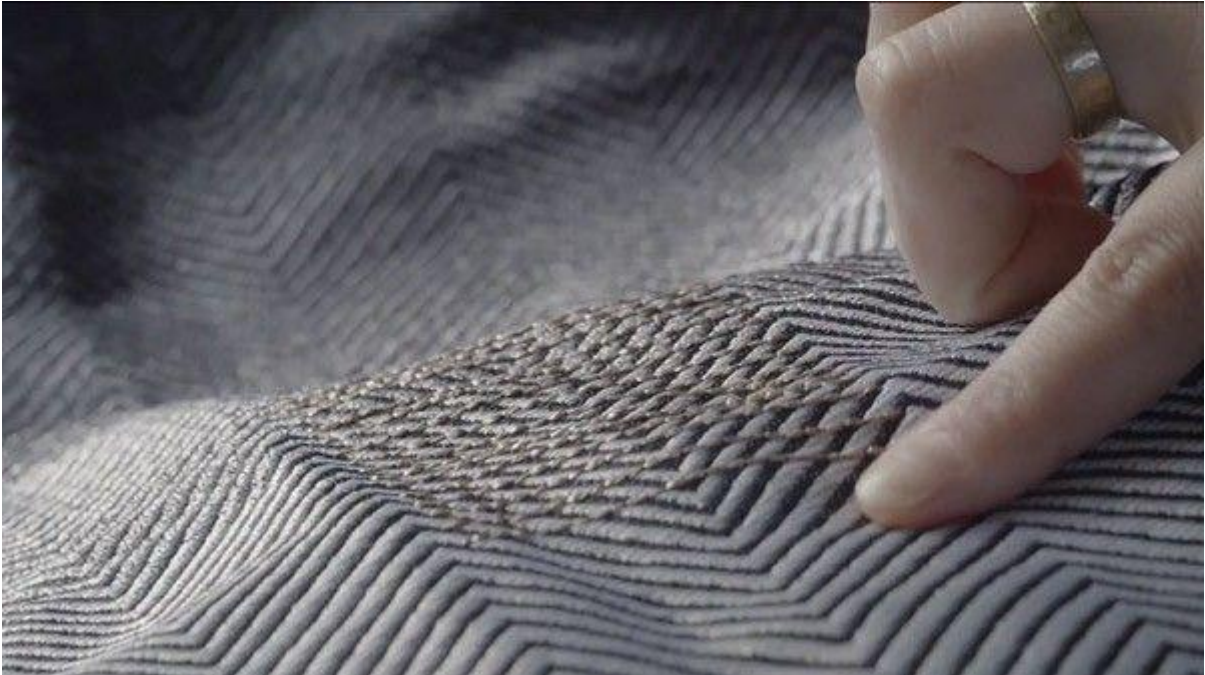
V sedanjem času se moda nenehno spreminja. Trendi se neprestano spreminjajo, tako jim je včasih težko slediti. Veliko trendov iz preteklosti se je vrnilo in s polno močjo preplavilo trgovine, revije in življenje ljudi. Pojavilo se je tudi več različnih stilov mode, skozi katere se ljudje izražamo v oblačilih in svojem videzu. Pomembno nam je, kako se predstavljamo, svoj jaz želimo izraziti. V sedanjosti se bolj sprejemamo in podpiramo drugačnost, saj si želimo biti nekaj posebnega, se izpostaviti, pokazati svoj jaz. S tako hitrim spreminjanjem mode je težko vedeti, kaj bo popularno čez 20 let, in ali bo moda sploh še pomembna.

Slika 2: Modni trendi [2]

1.4 Moda prihodnosti

V modi se vidi izraz sveta v tem trenutku. Prilagaja se dogodkom v svetu in v današnjem času, tudi tehnologiji. V zadnjih letih se je začel razvijati pametni tekstil. To so vrste materiala, ki ima lahko več funkcij ni samo kos tkanine. Velika verjetnost je, da bo v daljni prihodnosti pametni tekstil eden vodilnih materialov v naši garderobi. Žal pa verjamem, da njihov čas ne bo prišel tako hitro, saj je zanj potrebno še veliko raziskav na področju načina proizvodnje, lastnosti in zlasti cen. V porastu je tudi ekološki tekstil, ki je pridelan iz razgradljivih in okolju prijaznih materialov. Ljudje se bolj in bolj zavedamo svojega vpliva na okolje in poskušamo biti čim ozaveščeni. Verjamem, da bomo v prihodnosti uspešni v proizvodnji okolju prijaznejših in pametnih oblačil, ki nam bodo izboljšala življenje.

Slika 3: Pametni tekstil [3]

1.5 Moda v filmih

Kostumografi pri ustvarjanju kostumov za futuristične filme uporabljajo svoj fantazijski svet za izumljanjem in napovedovanjem mode, ki jo bodo nosili v daljni prihodnosti. Neomejena možnost in neovirana svoboda raziskovanja privedeta do fantastične modne ustvarjalnosti in popolnoma spremenjenega videza.[1]

Oblikovalci in režiserji so uporabili vrsto pristopov k oblikovanju prihodnosti, od ustvarjanja neokrnjenih in funkcionalnih utopij v filmih, kot so *Things to Come*¹ (1936), do izrazito dotrajanih bodočih mest, ki so očesni elementi starega in novega, *Blade Runner*² (1982). Toda v vseh primerih dobra kostumografija deluje z vsakim elementom filma in tako pomaga gledalcem, da verjamejo v splošno resničnost tega, kar je prikazano na zaslonu.[2]

¹ Prihajajoče stvari

² Iztrebljevalec

Slika 4: Peti element [4]

V znanstvenofantastičnem filmu ima kostumografija prirojeno moralo. Pogumni raziskovalci nosijo astronautsko belo. Upadli, vendar odločni nosijo zemeljske odtenke. Zlobne čete se zanašajo na pogosto zamaskirano anonimnost enotnosti. In zlikovci se nekako znajo prekri v neprehodnih materialih - plastiki, kovini, težkem usnju, ki so skoraj vedno v črni barvi. Enačba enotnosti s futurizmom ima svoje korenine v industrijski revoluciji, toda kot razlaga profesorica Eugenia Paulicelli v svojem eseju "Moda in futurizem: Nastop v obleki", lahko množična preprostost v modi velja za reakcijo na vrsto avantgarde kreativni dizajni, rojeni s futurističnimi gibanji, kot so francoski nadrealizem, ruski konstruktivizem in nemški Bauhaus. Paulicell piše, da so te modele namerno poskušali povezati s preteklostjo in sedanostjo, da bi dosegli povsem nov videz oblačil v javnih in zasebnih prostorih, poudarjajoč pomanjkanje simetrije, kombinacijo nasprotnih elementov in materialov. „Če je usmeritev družbe v smeri homogeniziranega, se bo naklonjenost tem sistemom odražala s preprostostjo oblačenja. Z drugimi besedami: sprejmite svoje fašistične nadvlade in se oblecite kot vsi drugi. Ali pa se upirajte in nosite noro modo.“[3]

1.6 Moda na temo vesolja

Pristanek Apolla 11 na Luni je pomenil veliko prelomnico v svetu mode. Za modne oblikovalce André Courrèges, Paco Rabanne in Pierre Cardin in druge je to pomenilo oblikovanje povsem novega načina oblačenja. Ob 50-letnici pristanka na Luni se je Vogue več kot pol stoletja ukvarjal z idejami, ki jih navdihujejo ozvezdja, astronauti, vesoljci in neznano.[4]

Začetki mode na temo vesolja, svetov in ozvezdij so se začeli veliko prej, preden se je začelo potovanje izven Zemljine atmosfere in odkrivanje vesolja. Imeli smo veliko teorij o vesolju in potovanju vanj. V času novih odkritij na področju znanosti vesolja in vesoljskih ved se je začelo pojavljati vprašanje, kako preživeti v vesolju. Modni oblikovalci pa so se leta 1960 začeli vpraševati, kako bi vesolje vključili v svoje kreacije. Značilno je postalo vključevanje plastičnih, kovinskih materialov, ogromno srebrne in bele barve, geometrijske oblike in plastični videz.

Slika 5: Andre Courrèges "Moon Girl"³[5]

³ Dekle z lune

1.7 Astronavtska oprema

Vesoljska obleka je oblačilo, ki človeka ohranja v težkem okolju, vakuumu in temperaturnih ekstremih. Vesoljske obleke se pogosto nosijo znotraj vesoljskih plovil kot varnostno sredstvo v primeru izgube tlaka v kabini in so potrebne za zunanje dejavnosti, ki se izvajajo zunaj vesoljskih plovil. Vesoljske obleke so nošene za kakšno delo v Zemljini orbiti, na Luni in na poti nazaj z Lune.

Prve obleke pod pritiskom za uporabo na ekstremnih višinah so posamezni izumitelji oblikovali že v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Prva vesoljska obleka, ki jo je človek nosil v vesolju, je bila sovjetska obleka SK-1, ki jo je leta 1961 nosil Yuri Gagarin.[5]

Slika 6: Yuri Gagarin [6]

1.8 Raziskava tržišča

Do danes smo videli že ogromno različnih modnih revij na temo vesolja. Od astronautov, vesoljcev do galaksij, teme so se neprestano navezovala na vesoljska telesa in vesolje kot bivališče neznanih bitij. Kolekcije oblikovalcev segajo približno 200 let nazaj. Najbolj prepoznavne modne revije na temo vesolja so:

- Oblikovalec André Courrèges je bil v ospredju modne preokupacije z raziskovanjem osončja. Courrègesovi vezniki iz belega in srebra so začeli v svoji zbirki "Space Age"⁴ leta 1964 hitro postati del estetike, ki definira dobo.
- Vesoljska dirka je v rokah španskega oblikovalca Paca Rabanna postala popolna spodbuda za načrtovanje avantgardne prihodnosti. Delo z vrsto inovativnih materialov - vključno s papirjem, plastiko in, kar je najbolj znano, kovino - je Rabanove zasnove pogosto spominjalo na zelo lep (in včasih redek) oklep iz skrivnostnega vesolja.
- V modni reviji Rafa Simonsa Dior za jesen/zimo 2014, so njegovi dizajni zagotovo pokazali na velike spremembe oblikovanja v modi zaradi vesoljskih potovanj.
- Za Chanelovo revijo jesen/zima 2017 je Karl Lagerfeld šel med zvezde na modno pisto v raketi z blagovno znamko Chanel.
- Van Herpenina kolekcija visoke mode 2019 je bila pogosto opisana kot "hi-tech"⁵ in "sci-fi"⁶, zato je navdih dobila iz vesolja - dizajni, ki delno temeljijo na zvezdnem atlasu iz 17. stoletja z naslovom Harmonia Macrocosmica⁷. [6]

⁴ vesoljsko leto

⁵ napredna tehnologija

⁶ Znanstvena fantastika

⁷ Knjiga/Atlas o zvezdah

2 Praktični del

2.1 Izhodišče za idejo

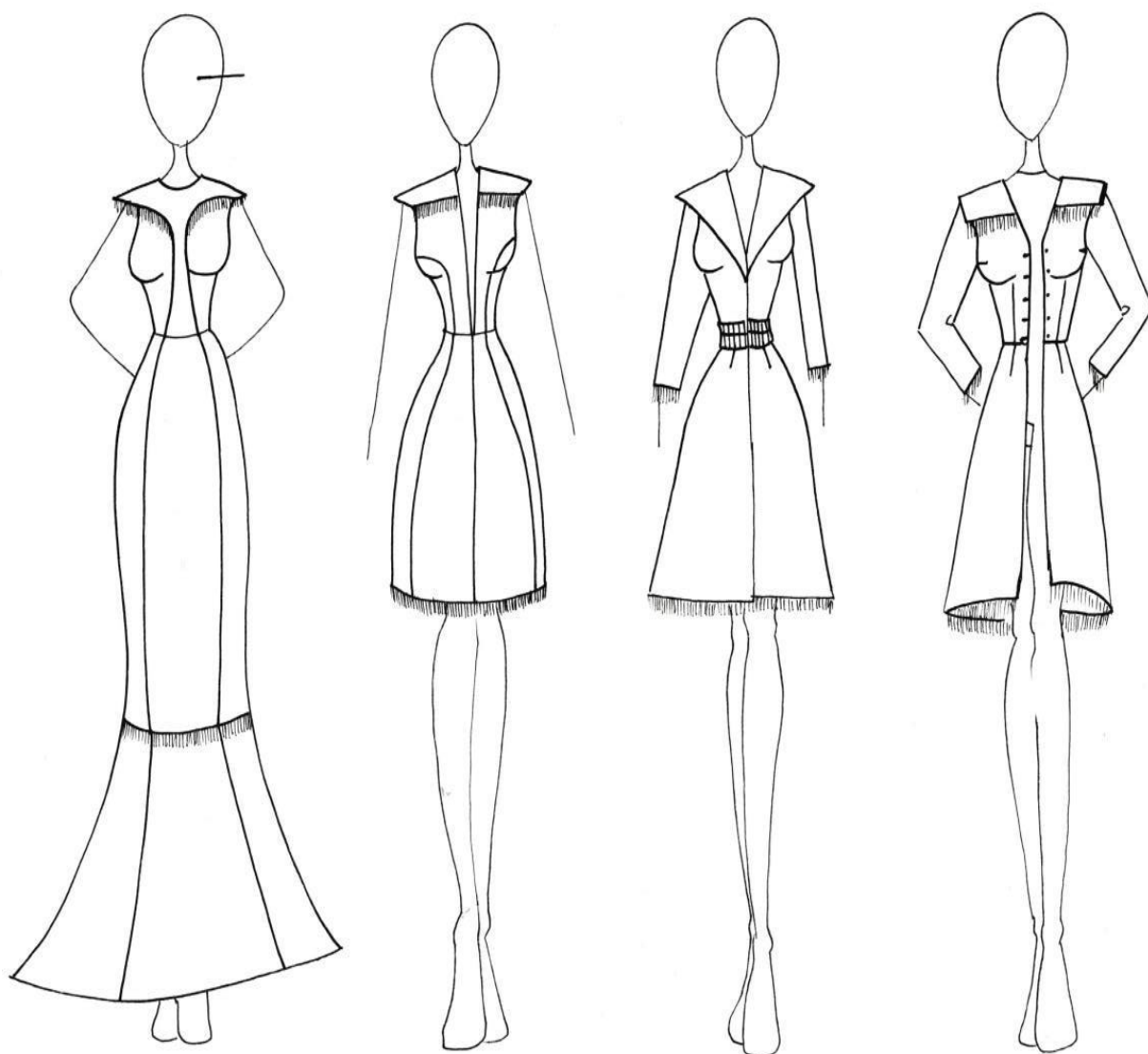
Izhodišče za nalogo je bila letošnja tema Svetovi, ki je bila razpisana ob lanskoletni zaključni prireditvi Festivala oblikovanja Maribor. Za inspiracijo mi je bil tudi film Peti element, kjer je kolekcija oblačil zelo nenavadna. Jean Paul Gaultier, ki je za film ustvaril več kot 1000 osupljivih, svetlih, podrobnih kostumov se je posvetil tudi stranskim likom. Kostumi so barviti in navdušujoči. Večina kostumov je nenavadnih oblik. Nekateri so preprosti, drugi so geometrijskih oblik in oblikujejo telo. Gaultierjevi kostumi so bili svetli in zabavni. Navdih so črpali iz njegovih prejšnjih zbirk, hkrati pa so vključevali netradicionalne materiale in futuristično vizijo. Film brez Gaultierjeve obsesivne zavzetosti verjetno ne bi imel povsem enakega vpliva. Vpliv na mojo nalogo je imela tudi kolekcija Alana Hranitelja, ki smo jo videli na ekskurziji v Ljubljani. Razstava »Vzporedni svetovi« prikazuje ustvarjalno prodornost kostumografa, ki deluje na področju opere, gledališča in filma. Ustvarja doma in v tujini. Za svoje delo je prejel že okoli trideset nagrad.

Za izdelavo svojega oblačila sem imela v glavi že kar nekaj idej, vendar se nisem mogla točno odločiti za določen kos oblačila. Naposled sem se odločila za izdelavo obleke. Razmišljala sem, kako bi obleko naredila, iz kakšnega materiala, kakšne barve bi izbrala, ipd. Po dolgem razmišljanju in iskanju sem začela z nalogo. Vedela sem, da želim vsem pokazati svojo vizijo futurističnih oblačil. Moj cilj je bil pokazati, kako bodo oblačila videti v prihodnosti.

Slika 7: Logotip Festivala oblikovanja 2020 [7]

2.2 Skice

Slika 8: Skice zamisli za nalogo [8]

2.3 Opis modela

Model, ki sem ga izbrala je obleka. Sestavljena je iz dveh različnih tkanin. V osnovi prevladuje tkanina modro- zelene barve, hrbet in vstavek na prednjem delu del pa sta srebrne barve. Obleka se spredaj zapenja z zadrgo, kot ornament pa je všit se okrasni trak z resicami. Spodnji del obleke je rahlo razširjen v A obliko in krojen na pole.

Izbrani barvi tkanin po mojem mnenju najboljše predstavljata vesoljski in futuristični videz oblačil. Srebrna ponazarja plastičnost, kovino, tehnologijo, modra pa naravo in umirjenost.

2.4 Tkanine in materiali

Poliester

Poliester

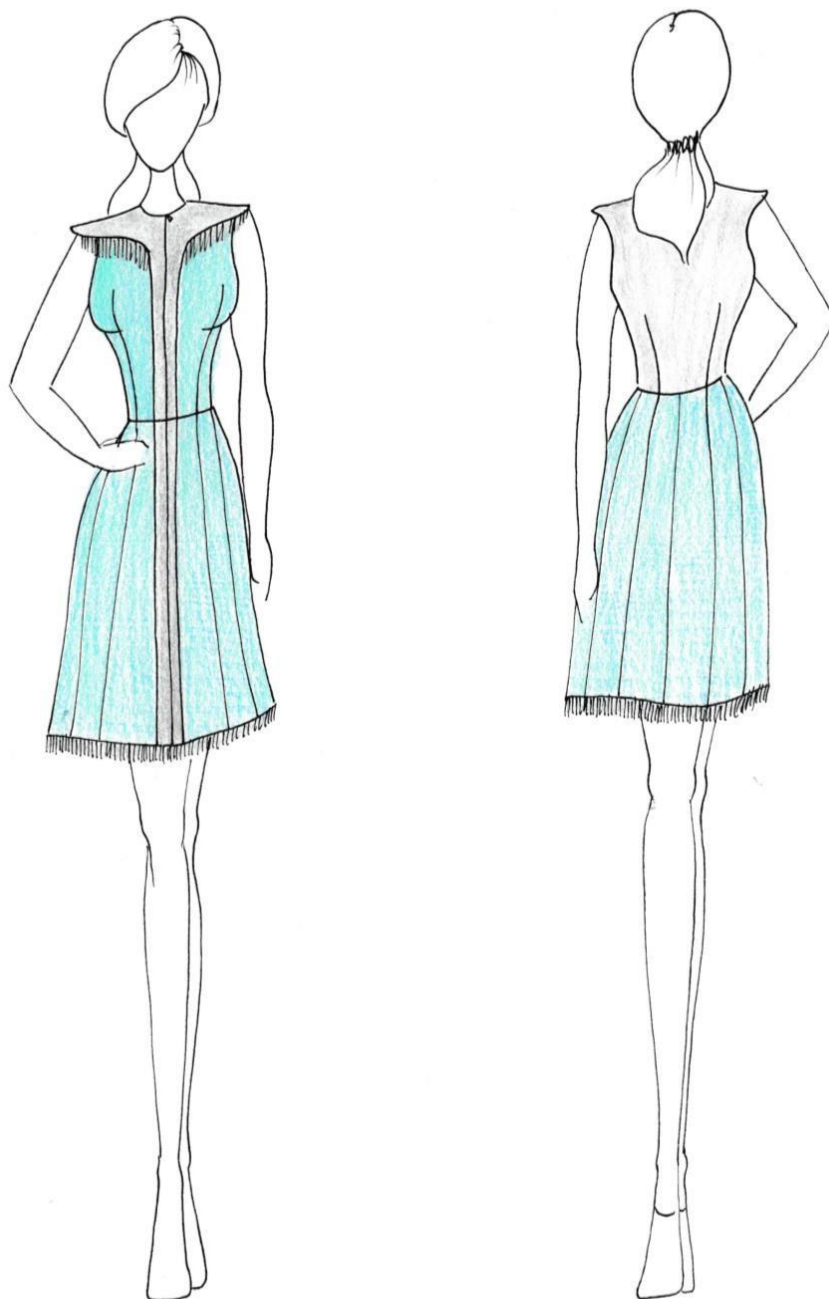
Sukanec

2.5 Barvna analiza

Barve materialov, ki sem jih uporabila so: modro-zelena in sivo-srebrna. Modro-zelena ima večjo prevlado modrega odtenka. Siva običajno označuje človeka s precejšnjo vplivnostjo in močjo, ki je navadno prikrita oziroma zavita v meglo skrivnostnosti. Največkrat gre v takih primerih za ljudi, ki uradno niso odgovorni za dogajanje v realnosti, vendar ga usmerjajo izza kulis. Ta barvna oznaka za politične osebnosti, ki skrivajo svoj obraz v senci, ima realno podlago. Siva velja za barvo skritega in ilegalnega zaradi svoje motnosti, nejasnosti in nedoločljivosti. Je mračna in motna barva, v kateri je popolnost bele že umazana, moč črne pa oslABLJENA. V naravi se čisti sivi toni redko pojavljajo, pogosto pa v njej zasledimo druge s sivo zasenčene barve. Siva je tudi barva, ki jo povezujemo s prestižem in z bogastvom. Videti je glamurozna in je v povezavi z žensko energijo, blaginjo in sodobnostjo. Je nepristranska in sočutna, z zrelim občutkom za pravičnost. Sivo-srebrna barva, ki sem jo uporabila na obleki, je lesketajoča in nam daje občutek plastičnosti in kovine.

2.6 Izbrani model

Slika 9: Model 1 [9]

2.6.1 Tehnična skica modela

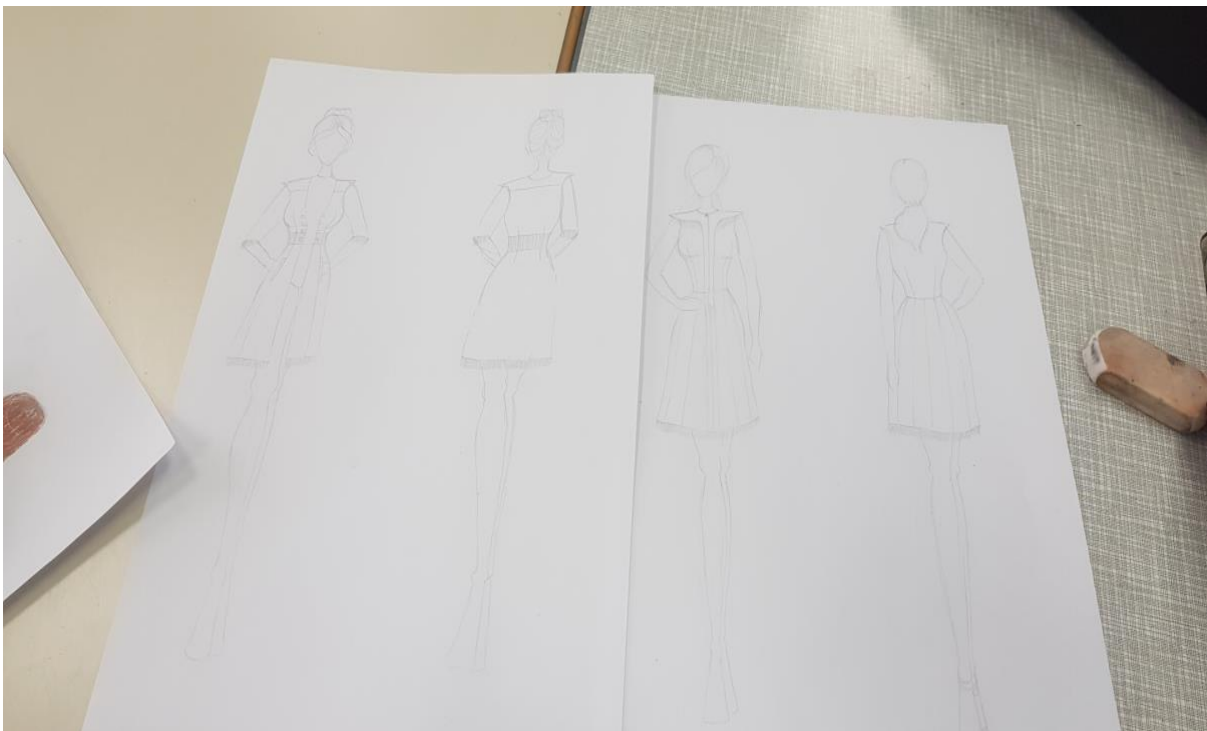

Slika 10: Tehnična skica 1. modela [10]

2.6.2 Postopek izdelave modela

Načrtovanje izdelave svojega izdelka sem pričela z risanjem idejnih skic (slika 8). Izmed vseh narisanih sem nato pričela z izločanjem tistih, ki niso bile dobre, niso ustrezale konceptu ali pa mi preprosto niso bile všeč. Naposled sem določila tisto pravo in zanjo pripravila še barvno skico (slika 9) ter tehnično skico (slika 10), ki sem jo potrebovala za natančnejši načrt izdelave obleke. Naslednji korak je bil načrtovanje primerne materiala, za katerega sem morala predvideti zadostno in optimalno količino porabe blaga. Prav tako sem morala načrtovati tudi porabo sekundarnih materialov (deljiva zadruga, okrasni trak z resicami).

Podobno sem postopala tudi pri modelu 2, ki je sestavni del moje kolekcije (slika 11, 12).

Slika 11: Skici izbranih modelov [11]

Slika 12: Tehnični skici in izbrani skici modelov [12]

Ko sem imela vse zgoraj omenjeno rešeno, je sledilo delo v šiviljski delavnici. Prvi korak pri izdelavi obleke je bil izbor osnovnega kroja za izdelavo oblačila. Izhajala sem iz osnovnega kroja obleke. Slednjega sem preoblikovala in modelirala v željeno obliko. Obleka je modelirana tako, da ima ločen zgornji in spodnji del (slika 13), kar pomeni, da je nadalje pri izdelavi v pasu prečno sestavljena skupaj. Takšno obliko sem si zamislila zato, ker sem spodnji del obleke načrtovala tako, da je le ta spodaj rahlo širjen v A obliko. Prav tako pa sem si zamislila, da je spodnji del obleke istočasno sestavljen iz več pol, kar sem še dodatno dosegla z modeliranjem spodnjega dela obleke.

Pri tem sem si krojne dele natančno označila, a ne samo po posameznih delih, temveč tudi po barvah, saj je obleka barvno kombinirana.

Po izdelavi in pripravi krojev sem slednje položila na blago, obrisala posamezne krojne dela, dodala potrebne dodatke za šive in posamezne krojne dele izkrojila (slika 14).

Slika 13: Kroj zgornjega dela obleke [13]

Slika 14: Skrojeni deli obleke [14]

Sledila je faza šivanja in medfaznega likanja. Najprej sem pričela s šivanjem zgornjih krojnih delov obleke. Na prednjih in zadnjih delih obleke sem izšila vse všitke in jih zalikala. Na

prednjem delu sem sestavila še delilni šiv dveh prednjih krojnih delov (slika 15). Šive sem, s pomočjo šivalnega stroja za obšivanje, zavarovala še z obšivnim šivom ter šive zalikala.

Slika 15: Sestavljen zgornji del z všitki [15]

Sledijo je šivanje spodnjega dela obleke. Posamezne pole sprednjega in zadnjega dela obleke sem sešila, jih opletla ter zalikala. Tako pripravljene dele obleke sem nato sestavila prečno v pasu na obeh prednjih delih ter na zadnjem delu. Tudi temu sestavljanju šivov je sledilo opletanje in medfazno likanje.

Nadalje sem obleko sestavila na ramenih in na stranskih šivih. Šive sem medfazno razlikala.

Slika 16: Obleka od spredaj [16]

Slika 17: Obleka od zadaj [17]

Slika 18: Obleka s strani [18]

Tako pripravljene obleke je sledilo šivanje zadrge na prednji sredini. Pri šivanju zadrge sem pazila, da tkanine ali zadrge nisem preveč napejala, da prednjega dela ne bi nabrala ali da mi zadrge ne bi valovile. Glede na to, da je obleka v pasu rezana, sem mogla paziti tudi na to, da so po vstihu zadrge bili šivi še vedno v isti višini ter, da je dolžina zadrge na dolžini v isti višini.

Za čisto izdelavo ob zadrgi in vratnem izrezu znotraj obleke, sem predhodno izkrojila še notranje obrobe. Le te sem utrdila tudi s tanjšo lepljivo medvlogo. Po celotni dolžini prednjega dela in v celotnem vratnem izrezu sem omenjene notranje obrobe našila, jih po notranji strani 1mm okrasno pošila, da sem jih lahko lažje in lepše zapogibala na notranjo stran ob zalikavanju na notranjo stran obleke. Isto čisto izdelavo sem naredila tudi v rokavnem izrezu, saj obleka nima rokavov in je potrebno rokavno okrogolino obdelati oz. zaključiti.

Sledilo je še zaključevanje dolžine obleke. Le to sem zalikala in zarobila ter našila okrasen trak z resicami. Po končani izdelavi je sledilo še končno likanje.

3 Družbena odgovornost

Vsak posameznik mora biti za svoje delo odgovoren, tako do sebe, kot do svojega okolja v katerem živi in deluje.

Med raziskovanjem in oblikovanjem izdelka sem se zavedala, da je pomemben vsak korak in detajl. Z ustrezno izbiro materiala, oblike in barve sem prispevala k estetski vrednosti oblačila, ki si ga predstavljam v prihodnosti. Upoštevala sem trende in tako poskrbela, da bo izdelek primeren za mlade nekoč.

Bistvo vsakega izdelka pa je udobnost, saj je pomembno, da se v oblačilu dobro počutimo, kar je pomembno za naše zdravje. Čeprav je material, ki sem ga izbrala 100% PES, je pa vseeno primeren za nadaljno predelavo ali reciklažo. Moramo ga le varčno uporabiti. To je namreč material, ki si ga predstavljam v prihodnosti in mi je bil trenutno na voljo. Kakšnega biobombaža namreč nisem dobila v tej barvni različici, ki sem si jo zamislila. Še posebej je tukaj pomembna srebrna barva, ki me povezuje z izbranimi svetovi iz preteklosti iz katerih črpam svoj navdih.

4.Zaključek

Med izdelavo inovacijskega predloga z naslovom Moj pogled oblačil v prihodnosti sem imela veliko vzponov in padcev. Najzahtevnejši del je bil prenesti skico v kroj, saj sem morala razmišljati o vseh možnih spremembah in detajlih. Doživela sem veliko uspešnih trenutkov, imela sem veliko volje do izdelave teh modelov in sem uspešno sešila oba izdelka.

Naloga je od mene zahtevala, da uporabim veliko znanja izpred zadnjih treh letnikov. Ugotovila sem, da imam manj težav in delam manj napak, kadar šivam, da postajam hitrejša ter si znam predstavljati kako bo kakšen izdelek videti.

S končnim izdelkom sem zelo zadovoljna, saj mi je uspelo izdelati model, ki sem si ga zamislila in prenesla risbo na papirju v predmet, ki ga lahko oblečemo.

5 Viri in literatura

- [1] 10 Futuristic Fashion Films That Have Us Dreaming of Dystopias, dostopno na URL naslovu: <https://bkaccelerator.com/10-futuristic-fashion-films-us-dreaming-dystopias/>, 22.11.2019
- [2] What we'll be wearing in the future (if classic sci-fi films got it right), dostopno na URL naslovu: <https://www.bfi.org.uk/news-opinion/news-bfi/features/what-we-ll-wearing-future>
"https://www.bfi.org.uk/news-opinion/news-bfi/features/what-we-ll-wearing-future-classic-sci-fi-films" [classic-sci-fi-films](https://www.bfi.org.uk/news-opinion/news-bfi/features/what-we-ll-wearing-future-classic-sci-fi-films), 2.12.2019
- [3] Science Fiction Has Finally Figured Out How To Dress, dostopno na URL naslovu: <https://www.thefader.com/2016/08/12/science-fiction-fashion-her-equals-ex-machina-blade-runner-costume-design>, 2.12.2019
- [4] To The Moon And Back: The Most Dramatic Space-Inspired Fashion Through The Years, dostopno na URL naslovu: <https://www.vogue.co.uk/gallery/best-space-inspired-fashion> , 15.1.2020
- [5] Space suit, dostopno na URL naslovu: https://en.wikipedia.org/wiki/Space_suit#In_fiction, 15.1.2020
- [6] dostopno na URL naslovu: <https://www.vogue.co.uk/gallery/best-space-inspired-fashion>, 17.1.2020
- 6 Viri slik
- [1] https://sl.wikipedia.org/wiki/Umetnost_Starega_Egipta (15.1.2020)
- [2] <https://www.thetrendspotter.net/best-street-style-from-paris-fashion-week-ss-2020/> (15.1.2020)
- [3] <https://www.bug.hr/vijesti/pametni-tekstil-iz-googlea/143532.aspx> (3.2.2020)
- [4] <https://www.imdb.com/title/tt0119116/mediaviewer/rm3308009216> (3.2.2020)
- [5] <https://www.vogue.co.uk/gallery/best-space-inspired-fashion> (3.2.2020)
- [6] <https://littleastronomy.com/yuri-gagarin/> (3.2.2020)
- [7] <https://www.facebook.com/festivaloblikovanjamaribor/> (3.2.2020)
- [8] Lastni vir (1.2.2020)
- [9] Lastni vir (1.2.2020)
- [10] Lastni vir (1.2.2020)
- [11] Lastni vir (1.2.2020)
- [12] Lastni vir (1.2.2020)
- [13] Lastni vir (2.2.2020)
- [14] Lastni vir (2.3.2020)
- [15] Lastni vir (2.3.2020)
- [16] Lastni vir (10.2.2020)
- [17] Lastni vir (10.2.2020)
- [18] Lastni vir (10.2.2020)